



**Magiczny
Kraków**

Nowe wystawy w MOCAK-u

2024-10-14

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK zaprasza do oglądania nowych wystaw. W budynku A zobaczymy ekspozycje „Wielcy współcześni. Dar Teresy i Andrzeja Starmachów” oraz „Zatruty staw” Alicji Białej, a w budynku B „Wszystkie wcielenia kobiety” Małgorzaty Blamowskiej.

„Wielcy współcześni”. Dar Teresy i Andrzeja Starmachów

Jesienią 2023 r. Teresa i Andrzej Starmachowie przekazali do kolekcji MOCAK-u 67 dzieł autorstwa najważniejszych polskich twórców sztuki współczesnej. Darowali znaczącą część swoich prywatnych, gromadzonych przez lata zbiorów. Jest to najbardziej szczodre wsparcie kolekcji sztuki polskich instytucji publicznych od czasu monumentalnych donacji Karoliny Lanckorońskiej i Feliksa „Mangghi” Jasieńskiego. W skład darowizny wchodzi obiekty z zakresu malarstwa, rzeźby, instalacji oraz scenografii, które uzupełniają muzealne zbiory o dzieła fundamentalne dla polskiej historii sztuki.

Po premierowym pokazie podarowanych dzieł w nowo otwartej siedzibie galerii Bunkier Sztuki przygotowano ekspozycję w MOCAK-u. Wśród prezentowanych prac są klasyczne dzieła polskiej sztuki współczesnej, takie jak „Embriologia” Magdaleny Abakanowicz czy „Labirynt” Edwarda Krasińskiego, a także twórczość istotnych artystów związanych z Krakowem – Marka Chlady, Piotra Lutyńskiego i Grzegorza Sztwierni.

Alicja Biała: „Zatruty staw”

W swoich najnowszych projektach Alicja Biała odnosi się do niepokoju związanego z dominacją człowieka nad środowiskiem naturalnym. Jej wystawa, wpisująca się w serię indywidualnych prezentacji artystów z kolekcji MOCAK-u, obejmuje dwa wciąż rozwijane cykle prac: „Open Bite” (2022/2023) oraz „Hiperakumulatory” (2024).

Pierwszy to kurtyny wykonane z miedzi i cynku, których rudy wydobywane są w kilku kopalniach na terenie Anglii, Niemiec, Polski i Walii. Artystka nanosi naturalnej wielkości przedstawienia Adama i Ewy na blachy, które poddaje działaniu skażonej wody, zanurzając je w pogórnich stawach odwadniających. Metalowe kurtyny wytrawiane są przez kwas, pozostawiając nienaruszone fragmenty zabezpieczone werniksem. Biblijny motyw wygnania z raju stanowi nawiązanie do przedstawień ze sztuki dawnej – obrazów Cranacha, Dürera i Rembrandta. Ewa i Adam zatopieni w toksycznej wodzie stają się symbolem zatrutowania środowiska. Według artystki, niszcząc przyrodę, oddaliśmy się od raju: „Dano nam rajski ogród, ale sami się z niego wygnaliśmy”.

Drugi prezentowany cykl – „Hiperakumulatory” – to rzeźbiarskie przedstawienia pokrzyw i innych roślin z hiperakumulujących, pobierających metale ciężkie z gleby lub wody. Ich sadzenie jest jedną z metod oczyszczania skażonych, postindustrialnych terenów. Rzeźby z brązu stają się pomnikami natury, podkreślając jej zdolność samoregulacji i rolę w niwelowaniu skutków oddziaływania człowieka na środowisko.



Alicja Biała (ur. 1993) – artystka multidyscyplinarna i multimedialna pracująca w Polsce, Holandii i Wielkiej Brytanii. W swoich pracach eksperymentuje ze skalą i materiałami, tworząc różnorodne prace – wielkoformatowe murale, rzeźby, obrazy, grafiki. Biała używa toksycznych odpadów kopalnianych jako aktywnego surowca i włącza je do swojej sztuki. Jest absolwentką *Royal Drawing School* i *Royal College of Art* w Londynie.

Małgorzata Blamowska: „Wszystkie wcielenia kobiety”

Otoczają nas obrazy ludzi. Każda postać wyraża jakiś stan napięcia psychicznego, bo człowiek gestami, mimiką i spojrzeniem bez przerwy coś ujawnia. Małgorzata Blamowska potrafi w sposób mistrzowski wybrać takie przedstawienia osób lub grup, które charakteryzują się dużą intensywnością – czy nawet karykaturalnością – cech i zachowań. Ten efekt wzmacnia dodatkowo sposobem malowania. Należy do artystek doskonale kontrolujących „pod pędzlem” stan psychiczny swoich postaci.

Bohaterami, a właściwie głównymi aktorami jej obrazów, są kobiety. Męczyzna pojawia się jako uzasadnienie lub podkreślenie kobiecego stanu ducha. Nawet w portretach mężczyzn – na przykład męża czy kardynała – wyświetla uwarunkowania kobiet. Jej bohaterki walczą, pożądają, czasem przegrywają, często odczuwają bezradność lub ponoszą porażkę, „stawiając na męczyznę”.

Malarstwo Małgorzaty Blamowskiej to pełna wdzięku, subtelna – ale nieunikająca zadawania bólu – lekcja dla kobiet, nadal zależnych od nastroju mężczyzny i tworzonej przez niego rzeczywistości, chociażby wymogu atrakcyjności, presji ekonomicznej czy koszmaru wojny.

To malarstwo trochę boli, ale przede wszystkim fascynuje przenikliwością energii psychicznej. Artystka – osoba ogromnie delikatna – czuje to i chcąc osłabić opresyjność swoich obrazów, wycisza ich realistyczność, otaczając kompozycję ekspresyjnymi pociągnięciami pędzla.

Małgorzata Blamowska (ur. 1966) – absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku geografia oraz Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na kierunku malarstwo. Dyplom u prof. Piotra C. Kowalskiego obroniła w 2006 r. Uczestniczka wystaw zbiorowych m.in. w Galerii Białej w Lublinie, Muzeum Historycznym we Lwowie oraz Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, a także organizowanych za granicą wystaw kolekcji MOCAK-u: „L’arte differente: MOCAK al MAXXI” w MAXXI – Narodowym Muzeum Sztuki XXI wieku w Rzymie czy „Polacy nadal malują” w Litewskim Muzeum Narodowym Sztuki w Wilnie.

Znana jest ze swojej oryginalnej techniki, w której łączy realizm z estetyką kampu. Jej obrazy, powstałe na bazie znalezionych fotografii stockowych oraz kadrów ilustrujących bieżące informacje z internetu, przyciągają uwagę nasyconymi kolorami i charakterystycznym stylem. Prace Małgorzaty Blamowskiej to swoisty dialog z codziennością, który skłania do refleksji nad rolą kobiety we współczesnym świecie. Realistyczne obrazy, pełne kontrastów i subtelnych odniesień, zachęcają do głębszej analizy i odkrywania ukrytych znaczeń. Na wystawie „Wszystkie wcielenia kobiety” zobaczymy zarówno starsze prace Blamowskiej, jak i nowe dzieła, stworzone specjalnie z myślą o tej ekspozycji.

Dodatkowe informacje o wystawach na stronie **MOCAK-u**.